

מטות מסעי (371)

מטות

לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה (א. ל.)

בספר: "דברי מהרי"א" והחיד"א ביארו את הפסוק, אדם שכל מטרת עניניו הגשמיים אך ורק שיהיה לו את הכח לקיים מצוות, ואין לו בהם ענין בפני עצמו, גורם שכל עניני החולין שלו גם אכילתו ושינתו ומשא ומתן שלו כולם יחשבו למצוות, שהרי הם המכשירים שלו לקיים מצוות בוראו. ואדם כזה נקרא 'צדיק' שעליו אומר הקב"ה: "מושל באדם צדיק יראה אלוקים" (שמואל ב'. כג), אני מושל באדם, מי מושל בי, צדיק, שאני גוזר גזרה והוא מבטלה (מו"ק טז:). וזה שאמר הכתוב: "לא יחל דברו", אדם שאינו מחלל דבריו, אלא כל דיבורו ועניניו אך ורק לשם שמים, אז הקב"ה "כָּכָל היצא מפיו יעשה", צדיק גוזר והקב"ה מקיים.

ספר "אוצרות התורה"

ויצענו בני גד ובני ראובן לאמר את אשר דבר ה' אל עבדיך בן נעשה (לב. לא)

תמוה, הרי בני גד כבר הסכימו לתנאי של משה רבינו, שכבר אמרו (פסוק כה): שיעשו כל מה שיצוה עליהם, ומה הכפילות. וגם דברי משה רבינו שאחר שהסכימו לדבריו, חוזר ואומר להם (פסוק כ): "אם תעשון את הדבר הזה אם תחלצו לפני ה' למלחמה וכו'... ואם לא תעשון בן...", ואין מובן כל אריכות הדברים אחר שכבר הסכימו עמו. יש לומר: היה חסר שם השם! כי בהתחלה הם ענו למשה: "עבדיך יעשו כאשר אדני מצוה" (פסוק כה), אמר להם משה: לא כך אומרים, צריכים להזכיר את שם ה', "אם תחלצו לפני ה' למלחמה", לכן חזרו שוב ואמרו: "את אשר דבר ה' אל עבדיך בן נעשה", הזכירו שם שמים.

ספר "שבענו מטובך" רב חיים קניבסקי זצ"ל

מסעי

ויסעו מרפידם ויחנו במדבר סיני, ויסעו ממדבר סיני ויחנו בקברת התאנה (לג. טו, טז)

נראה לפרש בדרך רמז. הנה כאשר היצר מפתה את האדם לסור ח"ו מהדרך הטובה, תחילה הוא מפיל עליו עצלות, ואם האדם אינו מתגבר עליו בכל כחו להיות זריז, מתוך שהוא מתעצל להשכים בבוקר לעבודת בוראו. הוא בא לידי ביטול תורה, ומתוך שאינו עוסק בתורה הוא בא לידי תאוות רעות חלילה. לכן תחילת ההתגברות על יצרו צריכה להיות, לבא למדת הזריזות שמתוך כך יורז עצמו לעסוק בתורה ומתוך כך יהיה נזהר מתאוות רעות ומעשים רעים. זהו שאמר הפסוק, "ויסעו מרפידם", הם הסיעו עצמם מרפיון ידים ועצלות, ויחנו במדבר סיני, מתוך כך היו עוסקים בתורה, ויסעו ממדבר סיני, וע"י שהיו עסוקים בתורה ויחנו בקברות התאנה, קברו את התאוות הרעות.

מטעמי שולחן בשם "מאור השמש"

ויסעו מתרדה ויחנו במקהלת (לג. כה)

יש לרמז בזה מה ספרו על רבי עקיבא (ברכות לא.) כשהיה מתפלל עם הציבור היה מקצר ועולה מפני טורח הציבור, וכשהיה מתפלל בינו לבין עצמו אדם מניחו בזוית זו ומוצאו בזוית אחרת. וכ"כ למה מפני כריעות והשתחויות. וזה שנרמז כאן ויסעו מחרדה, אף שמחרדת קודש בעת התפילה הוא נוסע ממקום למקום עד שאדם מניחו בזוית זו ומוצאו בזויות אחרת מרוב כריעות והשתחויות, אבל כל זה רק כשמתפלל בינו לבין עצמו, אבל המתפלל עם הציבור מקצר ועולה ועומד במקומו. וזה 'ויחנו במקהלת', שכשמתפלל במקלהות עם בני ישראל אז ויחנו.

ספר "מקח טוב"

בנו לכם ערים לטפכם וגדרת לצנאכם והיצא מפיכם תעשו (לב. כד)

אדם שמחבב את הממון והוא להוט אחריו, אין לתת אימון בדיברתו, שכן תאוות הממון מביאה את האדם לידי הפרת דיברה. והנה, מצינו במדרש שאמרו בני גד ובני ראובן: "גדרת צאן נבנה למקננו פה וערים לטפנו" (פסוק טז), שדאגו תחילה למקנה ואחר כך לטף, ואילו משה רבינו אמר להם: אל תהיו עושים את הטפל לעיקר, כי אם "ערים לטפכם וגדרת לצנאכם", תחילה דאגו לשלום טפכם ואחר כך לשלום רכושכם. לפיכך מוסיף משה ואומר: אם תשרשו מקרבכם את המידה הרעה הזאת, לחבב את הרכוש יותר מן הטף, כי אז: "והיצא מפיכם תעשו", אפשר יהיה לסמוך על דיברתכם, מתוך בטחון כי תקיימו אותם.

ספר "מעיונה של תורה" בשם כתב סופר

והייתם נקים מיהנה ומישראל (לב. כב)

מצינו בתורה שתי מידות בהתנהגות האדם. התורה אמרה: "והייתם נקים מה' ומישראל", ואילו התנא בפרקי אבות אומר: "אל תהיה רשע בפני עצמך" (פרק ב. מ"ג). היינו מצד אחד נדרש האדם לצאת נקי וצדיק גם בעיני אחרים, ומאידך גיסא, די לו שהוא נקי בעיני עצמו. אלא בזמן שהאדם הוא איש ציבור, בעל מעמד, לא די בכך שהוא יודע על נקיות מעשיו. חייב הוא להסיר לזות שפתיים, כדי שלא יתחלל שם שמים על ידו ח"ו. אבל אדם פרטי, שאינו בעל עמדה ציבורית, די לו אם יודע הוא בעצמו שהוא נקי במעשיו.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות" בשם החפץ חיים

שמונים אלף ילדים על שם "אהרן"!

וַיַּעַל אֶהָרֶן הַפֶּהָן אֶל הָר הַהָרָה עַל פִּי ה' וַיָּמַת שָׁם (לג, לה)
שמונים אלף ילדים (80000) שנקראו אהרן, הלכו אחר מטתו של אהרן, והם נולדו לאחר שאהרן עשה שלום בית במשפחותם! אם נחלק שמונים אלף לארבעים שנה שהיו במדבר, נמצא שאהרן עשה שלום בית עשרות פעמים בשבוע, זאת בנוסף להפקידו ככהן גדול, והתפקידים האחרים שהיו מוטלים עליו!

ספר "מנורת המאור"

וְהִתְנַחֵלְתֶּם אֶת הָאָרֶץ בְּגֹרָל (לג, נד)

מעמד הפלת הגורל על חלוקת הנחלות נעשה על פי רוח הקודש (ב"ב קכב). אלעזר הכהן היה מלובש באורים ותומים, ואומר ברוח הקודש: אם שבט פלוני עולה, תחום פלוני עולה עמו. והשבטים היו כתובים ב"ב פתקין, וי"ב גבולות (נחלות) ב"ב פתקין, ובללום בקלפי והנשיא מכניס ידו לתוכה ונוטל שני פתקין. עולה בידו פתק של שם שבטו, ופתק של גבול המפורש לו, הגורל עצמו היה צווח ואומר: אני הגורל עליתי לגבול פלוני, לשבטו פלוני. אכן, היה זה מעמד אלוקי ושמימי, הכל על פי רוח הקודש. ועם כל זאת, בגמרא (מגילה ו. רואים שזבולון התרעם על הנחלה שקבל, וטען שאחיו קבלו שדות וכרמים והוא, הרים וגבעות, אחיו קבלו ארצות, והוא רק ימים ונהרות! איך יתכן שהיו לו תלונות? כלום לא ראה את הניסים, את האותות והמופתים שהיו בחלוקת הארץ, ושהכל נעשה על פי ה', עם האורים והתומים? אלא אומר הרב יצחק גפן בספרו: "דלית הכרם", כאן רואים אנו כי במקום שישנה נגיעה אישית, כל ההוכחות נעשות כאילו לא היו, ולא תועיל אפילו רוח הקודש!

ספר "ומתוך האור"

את המצוות, ובזה משלים כוונת הבריאה, כי במעי אמו לא היה יכול לקיים המצוות.

משוש תבל מאת הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

הלכה: דיני טעות בברכות

טעה ובירך על פרי העץ בורא פרי האדמה בין בשוגג בין במזיד, יצא ידי חובה היות והעץ גדול באדמה ולא שיקר בברכתו, אך אם בירך על פרי אדמה בורא פרי העץ לא יצא אף בדיעבד, היות ואין שום שייכות בין פרי אדמה לעץ, ולכן יאמר 'ברוך שם מלכותו לעולם ועד' לתקן את אשר עיית, ויחזור לברך שוב בורא פרי האדמה.

ספר "הליכות ברכות" רב אופיר מלכה שליט"א

פתגם: צִדְקַת תְּמִים, תְּיַשֵּׁר דְרָכָו; וּבְרִשְׁעָתוֹ, יִפֹּל רִשְׁעִי
משלי

חקירה: גוד אסיק

פירושו שהמחיצות גדילות ונחשבות גם למעלה, או שהם זזות ונחשבות רק למעלה. (אבני נזר או"ח רסד-ה, גדילות).

ספר קובץ יסודות וחקירות

סיפור: צורך אוכל נפש

חסיד מחסידי קוצק התאונן בפני רבו רבי מנדלי, כי עול הפרנסה מקשה עליו להתעלות למדרגה שנפשו משתוקקת להגיע אליה. אמר לו הרב מקוצק: כתוב בתורה, שאמרו בני יעקב: "ירוד ירדנו לשבור אוכל", בעבור אוכל נאלץ אדם מישראל לירד ירידה כלשהי מן המדרגה שבה הוא משתוקק להיות.

ספר "חד וחלק" חלק ג' (קז)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, אברהם בן חנה רחל שרה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, אסתר בת רחל, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליו, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלוה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה. זיווג הגון: נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מורים משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה, נתניאל יאיר בן מרים יהודית, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, ניסים חי הורבט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נג'מה.

פֶּאֶשֶׁר צָוָה ה' אֶת מֹשֶׁה בְּן עֶשְׂרֵה וְכו'..... (לו, י')

בירושלמי (שבת פ"א ה"ב): כל הלומד תורה ואינו מקיימה נוח לו שנהפכה שלייתו על פניו, ולא יצא לאויר העולם, ולכאורה יפלא על הלשון הזה, הלא די היה לומר: נוח לו שלא נברא? אלא יש לבאר, כי הנה בגמרא (נדה ל:): מובא כשהעובר במעי אמו, נר דלוק לו על ראשו, וצופה בו מסוף העולם ועד סופו, שנאמר: "בהלו נרו עלי ראשי", ואין לך ימים שאדם שרוי בטובה יותר מאותם הימים, שנאמר: "מי יתננו כירחי קדם", ומלאך מלמד אותו את כל התורה כולה, שנאמר: "ויורני ויאמר לי יתמוך דברי לבך שמור מצותי וחייה". וכיון שיוצא לאויר העולם, בא מלאך וסותרו על פיו ומשכחו את כל התורה כולה ע"כ. ואם כן למה יצא לאויר העולם? אלא כדי לקיים המצוות, וכאשר עודנו במעי אמו, איך יניח תפילין, ואיך יטול לולב, וכך שאר המצוות. אבל זה שהוא לומד ואינו מקיים, נוח היה לו שנהפכה שלייתו על פניו והיה נשאר במעי אמו, שאם ללמוד בא, הרי במעי אימו היה לומד ויודע יותר, ולמה יצא לאויר העולם, אלא על כרחך שיצא לאויר העולם כדי לקיים

